

והצדקה את לב האמן מברכם
נתת לי לכם לב בשר

ויקרא - זכור גליץ' יב | תשפ"ב

אור לחביות הלב של איש ישראל
בוער מאד עד לב השמים לח' ויבקר,
ואין סוף ואין תכלית לתשקתו

אור ומחירות בעבודת השם במשנת ברסלב

לב ופנינה

והשיב את הגולה אשר גזל

(ויקרא ה' כג)

הידעת? הגזלן הגדול ביותר נמצא הכי קרוב אליך. לא רק קרוב, אלא בתוך תוכך ממש.

כך מתארים רבותינו ז"ל את אותו מלך זקן וכסילי, השוכן בליבנו, ומנסה, ולא מתייאש, וממשיך לנסות, לפתות אותנו ללכת אחרי העולם הזה והבליו.

מדוע הוא נקרא 'גזלן'? מבאר המדרש: בנוהג שבעולם, אדם גדל עם חבירו שנים או שלש שנים באותה עיר או שכונה, והרי הוא נקשר אליו בקשר אהבה. אך היצר הזה, גדל עם האדם מנערותו עד זקנותו, ואף על פי כן אם מצאו בתוך שבעים שנה הוא מפילו, בתוך שמונים הוא מפילו, וכי יש גזלן גדול מזה!?

השכן הכל-כך קרוב הזה, לא מפסיק לנסות לעבוד עלינו, מכיוון זה או אחר, משל לא היינו מכירים זה את זה.

והנה, בלשונם של חכמינו ז"ל שקראוהו 'גזלן', מוצא מוהר"ת הדרכה וצעה נפלאה: כל הפיתויים והחטאים קשורים לפגם הגזילה, דהיינו שמנסים לקחת דברים בחזקה. ולכן, עם קצת 'המתן', אפשר להינצל מכל חטא ופשע. כמו כן, התשובה והתיקון על כל החטאים, חייב להיות בדרך של 'רחמים ותחנונים', היפך הגזילה! שהיא בדחיפת השעה.

וזה לשון קדשו בליקוטי הלכות, הל' גזילה הלכה ה' אות י"ז:

"והשיב את הגזילה אשר גזל" - מרמז על תשובה על כל העוונות שבעולם, כמבואר בהרבה ספרי מוסר שהביאו פסוק זה לענין תשובה. כי הבעל עבירה הוא נקרא 'גזלן', ועל כן 'כל הנהגה מעולם הזה' בהיות רק שהוא "בלא ברכה, נקרא גזלן, בחינת גזל אביו ואמו", כמו שאמרו רבותינו ז"ל, מכל שכן כשהנהגה באיסור ח"ו. ועל כן גם היצר הרע נקרא 'גזלן וחטאן', כמו שכתוב "מציל עני מחוקק וממנו ועני ואביון מגזלו", שנאמר על היצר הרע (כמבואר במדרש בראשית פרק נ"ד) "היש גזלן גדול מזה?" וכו'. ועל כן תיקנו 'תקנת השבים' ביותר בדיני גזילה, כמבואר בדברי רז"ל בכמה דיני השבת הגזילה. שהקילו עליו מפתקת השבים.

כי עיקר בחינת תיקון התשובה על כל החטאים הוא לתקן פגם הגזילה, וזה אי אפשר כי אם על ידי התורה שממשיכה בתקונים הנ"ל (המבוארים בליקוטי מוהר"ן תורה כ', ע"י"ש) דהיינו על ידי התפילה שהיא בהמים ובתחנונים דיבא ולא בכח ובאונס שהיא בחינת גזילה. נמצא שעיקר תיקון התשובה הוא על ידי הצדיקים שמתקנים שורש פגם הגזילה בקדושה העליונה, דהיינו שגם בתפילות הקדושה אינם באים בבחינת גזילה.

כי כל העבודות והפגמים של כל בעלי עבודה רחמנא ליעלן, נמשך רק מבחינת 'דחוק את השעה', שאינו רוצה להמתין, כי 'אין היצר הרע מצוי אלא לשעתו' כמו שאמרו רז"ל, ואם היה ממתין איהו שעה היה זוכה בעולם הזה ועולם הבא, וכמו שאמרו רז"ל 'איתן מנצות שהציעה לו באיסור' וכו', וכן הרבה.

שלחברנו

ועכשיו... יש פורים בעולם!

כשכבר ירדנו ונפלנו בעומק ההסתרה / כשהלב כבר לא מרגיש ושום דעת לא עוזרת / דייקא אז מתגלה אור האהבה האינסופית

כשמוהר"ת פוגש את פורים...

כשקולמוס הלב, שבוער בערגה והשתוקקות עד כלות, פוגש את הקדושה הנוראה מכל הקדושות, את האור של שער החמישים עצמו...

הוא משתפק והולך, מנגן וזועק: "ריבוננו של עולם! אני צריך עתה ניסים וישועות גדולות ונוראות כאשר עשית עם כלל ישראל בימי מרדכי ואסתר... אתה יודע איך עתה כל חיותינו ותקותנו לצאת מגלותנו בגוף ונפש הוא רק על ידי תוקף הנס הזה! באתי לפניך אדון הנפלאות שתשים לבך לגודל צרות נפשנו ותעשה עמנו ניסים נפלאים ונוראים ניסים של פורים" (מתוך התפילה על פורים, ליקוטי תפילות ח"ב, לו).

עומד לו יהודי פשוט, ומשתומם כולו: על מה המדובר פה? האם ישנו איזה 'פורים' סודי שעדיין לא שמעתי עליו? וכי מה מצא מוהר"ת, שהיה בעל מדרגה עצומה, באור של פורים הפשוט הזה?

לרדת לעומק לבבו של מוהר"ת לא נוכל לעולמים, גם לנסות ולבאר את עומק סודותיו של היום הקדוש הזה אין אנו מתיימרים. אולם פטור בלא כלום אי אפשר, והחובה מוטלת עלינו לחפור ולדרוש באוצרות הקדושה, לנסות לטעום מעט מאותה תקווה מופלאה ונוראה.

כאשר אנו מתבוננים בספריו של רבי נתן, אנו מוצאים הבדל עצום בין כל שאר הקליפות ובין הקליפה של 'המן - עמלק'.

עיקר ההבדל הוא בסוג המלחמה שהם לוחמים בעם ישראל: שאר הקליפות כמו מצרים ופרס וכו', נלחמים באיש כשר עם 'שקלים רעים' ומנסים להחטיאו, וכאשר הם נלחמים בו הוא יכול להביץ בדעתו מה מתרחש פה, במה היצר רוצה להפיל אותנו, ומה צריך לענות לו.

אך אצל עמלק זה עניין אחר לגמרי... עמלק אינו מגיע עם ניסיון של 'שכל', אלא הוא יורה בליבו של האדם חץ עם אש בוערת של תאוה שעולה עד לב השמים. ואז הצרה גדולה מאד, כי האדם עלול להתבלבל לרגע, ונדמה לו שהוא בעצמו מעונין בשטות הזו.

כאשר התאוה בוערת באדם כדי להכשילו, ולפעמים אחרי שהיא כבר מפילה אותו חלילה, הוא כבר לא יכול לעשות כלום עם הדעת שלו. הוא לא יכול להתווכח עם הפולש האכזר, ואפילו לא לנסות להיזכר באיזה מאמר חז"ל בגנות העבירה הזו. כי עמלק משכנע אותו שהוא כבר חלק מהרע, מנותק לגמרי מהקדושה וחסר כל תקנה.

אבל בפורים...

ביום הפורים הקדוש ממשיך מרדכי הצדיק 'אור של שער החמישים'. האור הזה הוא אור חדש שאי אפשר להשיג בכל ימות השנה; 'אור האהבה שבדעת'. בפורים אנו שותים יין, משתכרים ומאבדים את הדעת לגמרי, ואז, מתוך השכרות והשמחה, יוצאת שאגה של אהבת ה', אהבה טהורה, בלי שום פנייה: טאטט! אני אוהב אותך עד כלות! אבי שבשמים, קשור אותי בשק של הצדיקים, שלא אברח מהם לעולמים!

אם עמלק עשה מאתנו 'חוסר ידיעה' גדול, שכולו בלבול וייאוש. אז הצדיקים הופכים את זה ל'עד דלא ידע'; ל'ריבוננו של עולם! אני לא יודע כלל מה אני רוצה, אבל אני רוצה רק אותך!..."

גם כשהסטרא אחרא זרק אותנו למעמקי שאול, ושם הוא טוען בתוקף שאנחנו בתוך 'חלל פנוי' מאלוקות ח"ו, מגלה מרדכי הצדיק שאין שום מקום פנוי מאלוקות, ודווקא שם מתגלה אור שהוא בלי דעת בכלל. כיון שבמקומות כאלו לא עוזר לדבר ב'דעת'. שם מתגלה אור ה' רק בצורה של אש של אהבה אינסופית לה', וממילא כל הרע נעלם.

נכון, בפורים אנחנו מבוטלים לגמרי במציאות, אבל את האור הזה אנו צריכים להמשיך לכל השנה. אנחנו מתחילים התחלה חדשה בפורים, ומבקשים מה' שהידיעה הנצחית והקדושה הזאת תלווה אותנו בתוך כל הירידות והחושך שאופפים אותנו. שגם אם נפול בדעתנו מאד חלילה, תמיד נשוב ונתחזק בידיעה הברורה שבצם פנימיות נפשנו אנחנו רוצים רק קרבת אלוקים, ונמסור את הנפש להחזיק מעמד בכל מצב.

"כי מתחילה היו כל ההתחלות מפסח, שהוא זכר ליציאת מצרים. ועכשיו כל ההתחלות מפורים..." (ליקוטי מוהר"ן תניינא, ער. ובליקוטי הלכות שלעיה). כי עכשיו מול עמלק שכזה, מתגבר לעומתו מרדכי הצדיק, להתוודע ולהגלות שאין שום נפילה ואין שום ירידה בעולם שלא יוכל לשוב משם אל ה', במהרה, אמון!

הקנייה הניחוח...

ר' מנחם: וואס טוט מען רבי שמחה, פורים מגיע כבר, ואני אנה אני בא...

הר"ר שמחה: מה קרה? האם אינך שמח שפורים מתקרב.

ר' מנחם: אני שמח מאד. אך איני יודע איך אזכה לאור הגדול של פורים. אני לא רוצה לעבור את היום הזה ולהישאר כמו שאני, אני רוצה להמשיך עלי את הקדושה הגדולה של פורים, ואיני יודע איך לזכות לזה.

הר"ר שמחה: יש לי שבילך סגולה נפלאה ונוראה להמשכת אור הפורים, ובראשם: קמיע מסוגל מאד.

ר' מנחם: קמיע?

הר"ר שמחה: כן! קמיע מיוחד, שאם תקרא בו, יימשך עליך אור הפורים בהארה עצומה ונשגבה.

ר' מנחם: זה נשמע מעניין מאד. היכן משיגים את הקמיע הזה?

הר"ר שמחה: יש לי אחד כזה בבית, אך אני צריך אותו עבורי...

ר' מנחם: האם אני יכול להכין בעצמי את הקמיע הזאת?

הר"ר שמחה: כן. רק שכעת כבר מאוחר מאד, עוד מעט כבר פורים. אולי יתכן שתצליח להשיג קמיע מוכן, אצל אחד מגדולי המקובלים...

ר' מנחם: ממה עשוי הקמיע?

הר"ר שמחה: הקמיע עשוי מגויל או מ'קלף', וצריך לכתוב עליו יותר מ-3,000 מילים...

ר' מנחם: או אה, אז לא אנגע קמיע?

הר"ר שמחה: יא יא!

ר' מנחם: איך מצליחים להחזיק בכיס כזה קמיע גדול?

הר"ר שמחה: לא מחזיקים אותו בכיס, אלא קוראים בו.

צריכים לאסוף תיפק בתחילת ליל פורים מניין אנשים, ועדיף אף יותר, ולהעמיד אחד שיקרא את כל הכתוב בו בקול רם, וכולם צריכים להקשיב מילה במילה, מרישא עד גמירא. ואחר כך צריכים לחזור ולקרוא אותו גם ביום.

ר' מנחם: אוי, רבי שמחה, מאכסט ליצנות פון מיר? אתה הרי מתכוון למגילת אסתר...

הר"ר שמחה: נכון, ממש כך. אבל מדוע אתה אומר שאני מתלוצץ ממך? וכי איזה ליצנות עשיתי כאן?

ר' מנחם: כי אמרת לי 'קמיע', וזה לא קמיע רק מגילה...

הר"ר שמחה: הנח לי, ר' מנחם, לסיים קודם-כל את שאר פרטי הסגולה הנוראה, ואחר כך אתפנה לענות על שאלתך.

ובכן, ההמשך של הסגולה הנוראה להמשכת אור הפורים, הוא שאחר קריאת הקמיע, צריכים לעשות עוד 3 סגולות נוראות ואיומות, הממשיכות על מי שמקיים אותם, אור עצום ונשגב עד למאד מאד, ואלו הם:

א. לקחת לפחות שני מאכלים, ולהכניס

אותם בתוך איזה קערה או שק, ולמסור אותם לאחד מחבריו.

ב. לפתוח את הארנק ולהוציא מתוכו כמה מטבעות ושטרות, ולמסור את הכסף לעניים.

ג. להסב לסעודה, ובתוך הסעודה לקחת משקה שנסחט מענבים, ולשתות ממנו כמה בקבוקים, עד שמרגיש שראשו מתחיל להסתובב וכבר אינו יודע להבחין בין ארור המן לברוך מרדכי.

ר' מנחם: בקיצור, רבי שמחה, החלטת להתבדח עמי. בתחילת דבריך חשבתי שאתה באמת הולך לגלות לי איזה סגולה אמיתית איך להמשיך עלי את אור הפורים, ובסוף אתה אומר לי מילי דביחותא...

הר"ר שמחה: טייערער ר' מנחם, אין כאן שום 'מילי דביחותא', יש כאן 'מילי דרצינותא' בתכלית הרצינות!

מדוע נדמה לך שאמרת לך כאן איזה בדיחה? והרי אמרתי לך דברים מפורשים הכתובים במגילה ונפסקים בשולחן ערוך...

אלא שכדי שתהיה מוכן להאמין שאכן על ידי קיום דברים אלו תזכה לאור הפורים, הייתי מוכרח לקרוא את המגילה בשם 'קמיע'...

**לא רק ה'מגילה'
מתחילה להאיר, ולא
רק ה'משלוח מנות'
ומתנות לאביונים,
ולא רק ה'משתה יין',
אלא אפילו הבדיחות
והצחוקים של פורים
מקבלים טעם אחר
לגמרי...**

אולי אם תחשוב שזה קמיע, יהיה לך יותר קל להאמין שעל ידי קריאתה נמשך עליך אור עצום... ומעתה, אנא מחול לי סלח לי וכפר לי על שהטעיתך וקראתי את המגילה בשם קמיע.

ר' מנחם: מחול לך, מחול לך, מחול לך. אבל אני לא מבין מה ה'סגולה' המיוחדת בכל מה שאמרת, הרי הם דברים פשוטים והלכות פשוטות שכל יהודי מקיים בפורים?

אני שאלתי אותך על האור' של פורים, ולא על ה'הלכות' שצריכים לקיים בפורים.

הר"ר שמחה: כנראה לא למדת 'ליקוטי הלכות'...

ר' מנחם: מה הקשר?

הר"ר שמחה: הקשר הוא פשוט, כי כל הספר 'ליקוטי הלכות' בנוי על כך, להראות כיצד כל הלכה והלכה מההלכות הפשוטות שבשולחן ערוך, מאורח חיים ועד חושן משפט, היא כלי נפלא להמשכת האור העליון, ודרך נפלאה איך להתקרב להשם ויתברך ולעבדו בכל לב ונפש.

אם במוחך ולבך, ההלכות הפשוטות של פורים הם דבר נפרד מהאור של פורים, אתה צריך בדחיפות - לא רק להשיג את הקמיע הנ"ל, אלא - לקנות סט ליקוטי הלכות, ולהתחיל ללמוד בהתמדה...

זה יעזור לך לא רק לגבי פורים, אלא לגבי כל פרט ופרט מהסדר-היום, החל מניטלת ידיים שחרית ולבישת הבגדים, ועד לקריאת שמע שעל המיטה.

אתה תתחיל לחיות את האור של השם ויתברך, על ידי קיום כל הלכה ומנהג שבשולחן ערוך!

ר' מנחם: אל תסתכל עלי ככה; כבר למדתי הרבה פעמים 'ליקוטי הלכות'...

הר"ר שמחה: אני לא מסתכל עליך לא ככה ☺ ולא ככה ☹, ואני גם לא חשדתי בך שלא למדת אף פעם 'ליקוטי הלכות'. אך כנראה נהנית רק מהדרושים הנפלאים של הספר הקדוש והנורא הזה, ושכחת לחבר את דבריו לסדר יומך הפשוט.

וכפי שכבר אמר מוהר"ת בעצמו, כמובא בהקדמת 'אוצר היראה' בזה הלשון:

"כאשר נשמע כמה פעמים מפיו הקדוש שהקפיד מאד על כמה בני אדם שהתפלאו מאד על נפלאות החידושים שלו, ואמר להם: הלא זהו החיסרון שלכם, שאתם סוברים שכוונתי על החידוש והדרוש, הגם כי באמת הם דברים נפלאים וטובים מאד, אבל עיקר כוונתי

הוא רק על המעשה. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל "לא המדרש עיקר אלא המעשה", וכוונתי כפשוטו, שכשאתם מתעטפים בציצית תדעו ותזכרו ותשימו על לבכם היטב כל מה שנתבאר בדברינו בסוד ענין מצות ציצית על פי ההקדמות הקדושות שקבלתי מרבנו זצ"ל. וכיוצא בדברינו כאלה נשמע פעמים הרבה מפיו ז"ל, מה שאני אפשר לבאר בכתב כל כך" (אוצר היראה, הקדמה).

אם לומדים 'ליקוטי הלכות' כמו שצריך; מסמכים את זה כראוי, ומתחילים לחיות עם זה - מקבלים החיים צורה אחרת לגמרי.

מ'וואשט זיך נעגל וואסער מיט מחשבות פון ליקוטי הלכות, מ'טוט זיך אן די רעכטע ארבל פאר די לינקע מיט מחשבות פון ליקוטי הלכות; מ'גיט אין מקוה מיט מחשבות פון ליקוטי הלכות; מ'האנדלט און מ'מאכט משא ומתן מיט מחשבות פון ליקוטי הלכות, וכן הלאה.

וכמוכן, כל מועד מקבל אור חדש לגמרי. כשכל האורות הגדולים נמצאים בתוך קיום המצוות וההלכות הפשוטות של אותו מועד.

לא רק ה'מגילה' מתחילה להאיר, ולא רק ה'משלוח מנות ומתנות לאביונים', ולא רק ה'משתה יין', אלא אפילו הבדיחות והצחוקים של פורים מקבלים טעם אחר לגמרי...

ר' מנחם: מה? יש 'ליקוטי הלכות' על השטותים שעושים בפורים?!

הר"ר שמחה: א וודאי! הרי כל אלו השטותים והצחוקים [בצורה הנכונה] הם מצוות פורים ומנהג ישראל, וגם עליהם יש דרושים נפלאים ב'ליקוטי הלכות' שפותחים עינינו איך להתקרב להשם ויתברך על ידם.

כל 'מילי דשטותא' של פורים, הוא כעין 'קמיע' המסוגל מאד לדברים עליונים ונשגבים ☺

ר' מנחם: למשל?

הר"ר שמחה: לא רק למשל, אלא אפילו לנמשל...

הרי עכשיו הולכים כל אנ"ש עם תורה כ"ד בליקוטי מוהר"ן, ולומדים את ה'ליקוטי הלכות' שעליה, ושם בהלכות נפילת אפים הלכה ד' מאריך מוהר"ת בדרוש נפלא בסוד ה'מילי דשטותא', ומגלה שם שכשיהודי משמח את עצמו באיזה מילי דשטותא, הוא מעלה את ניצוצי הקדושה מהקליפות, ומעלה את השכינה מגלותה!

ר' מנחם: אתה מזכיר לי. אכן למדתי את ההלכה הזאת.

הר"ר שמחה: גם אני וגם אתה למדנו ב"ה את ההלכה הנפלאה הזאת, אך האם אכן הכנסנו בלבנו את הדברים הנוראים האלה? הרי זה מבהיל על הרעיון! כשאנו מחיים את עצמנו בפורים בכל מיני ענייני שחוק ובאים על ידי זה לשמחה דקדושה, אנו עומדים ומעלים את חלקי הקדושה והשכינה מהגלות, כפשוטו ממש!

גם על 'התורה הזמנית' הקודמת, תורה כ"ב, יש הלכה ארוכה ונפלאה בליקוטי הלכות - הלכות עירובי תחומין הלכה ד' - ושם מתייחס גם כן מוהר"ת לענין הצחוק ושחוק שעושים בפורים, וכותב דברים מבהילים ביותר, וזה לשונו:

"וזהו בחינת כל מיני הצחוק ושחוק שעושים בפורים, לרמז שאז בימי הפורים האלה, מעלין כל מיני ירידות וקטנות, הכל נתהפך עכשיו ונעשה מזה תורה, כי הידידה נתהפך לעליה, בבחינת ירידה תכלית העליה" (ליקוטי הלכות, תחומין ד, י).

דו כאפסט וואס ס'שטייט דא? בפורים אנו לוקחים את כל הידידות והמוחין דקטנות והופכים אותם לעליות עצומות. ולכן אנו עושים אז ענייני צחוק ושחוק, שהם ענין של ירידה וקטנות, והם נהפכים לעליה נפלאה, לחלק מהקדושה!

גם בהלכות מתנה הלכה ג', המיוסדת על תורה ע"ח בליקוטי מוהר"ן תניינא, הוא כותב בדומה לזה, דברים נוראים מאד מאד, ושם הוא מגלה שהשחוק שאנו עושים בפורים הוא ענין אחד עם התגלות הארת מרדכי, הארת הצדיק האמת, שמתגלה בפורים.

אני חייב ללמוד אתך את הקטע הזה בפנים, אך מפני כבודם של אלפי הקוראים שמקשיבים ללא רשות לשיחת-חברים שלנו, אקצר ואקרא בדילוג:

"בפורים נתגלה אור גדול מאד מאד שאינו נתגלה בשום זמן, והאור הזה הוא בחינת 'מרדכי', אשר בשום זמן אין האור הגדול הזה בחינת מרדכי נתגלה כל כך כמו בפורים, כמבואר בכוונת שזה סוד 'מרדכי יצא מלפני המלך', עיין שם בכוונתו. היינו שאז בפורים אנו זוכין שנתגלה אור הצדיק האמת שבכל דור ודור, בהתגלות גדול מאד.

ואז זוכין להתקרב הכל לה' יתברך אפילו הרחוקים מאד מאד מן הקדושה, בבחינת 'רבים מעמי הארץ מתייהדים'. כי כשנתגלה האמת ויודעין מצדיקים אמתיים, אזי הכל יכולין להתקרב לה' יתברך, כי הצדיק אמת מקרבין כולם לה' יתברך. ועיקר כוחם לקרב הרחוקים הוא על ידי בחינת 'האוצר מתנת חנים'... שעל ידי זה הוא מחיה כל הפשוטים, ואפילו המונחים בשאלו תחתיות, כי הוא מחיה ומגביה כולם

על ידי החסד חנים הזה שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה. וזה החסד הוא בחינת 'מרדכי' שהוא בגימטריא 'ורב חסד', כי הוא חסד גדול מאד, ומדוע עוסקין בחינת תורה הנעלמת, שתמיד התורה הזאת בהעלם, ועכשיו בפורים נתגלה האור הגדול הזה!

ועל כן נוהגין ישראל בפורים לעסוק במילי דשטותא בכמה מיני עניינים. ולכאורה הדבר תמוה: כי הלא בפורים נתגלה אור קדושה גבוה מאד, ומדוע עוסקין אז בדברים פשוטים, במילי דשטותא, ומבטלין מדברי תורה? אך באמת מנהג ישראל תורה, והם עושים הכל יפה בעתו, כי אז נתגלה אור גדול כזה בחינת מרדכי, שהוא בחינת החסד חנים שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה, שעל ידי

החסד הזה מחיין עצמן בעת שבטלין מדברי תורה, כי הוא בחינת תורה הנעלמת, כי בכל דבר שבעולם נעלם תורה, כי הכל נברא בעשרה מאמרות שבהם נעלמין העשרת הדברות, כמבואר שם בהתורה הנ"ל.

ועל כן אז בפורים הכל יכולין להתקרב לה' יתברך, אפילו הרחוקים מאד, כי אז נתגלה החסד חנים שהצדיק מקבל ממנו בעת שטל מן התורה, אשר מחמת זה רוב ישראל בטלין אז מן התורה, כי אז נתגלה אור החסד הזה מאד, והכל מקבלין אז מאור החסד חנים הזה, ועל ידי החסד הזה הכל יכולין להתקרב. כי אף על פי שאין לו שום זכות, אף על פי כן על ידי האוצר מתנת חנים שהצדיק מקבל ממנו בעת פשיטותו שהוא מתגלה בפורים, על ידי זה הכל יכולין להתקרב לה' יתברך!"

ר' מנחם: מורא'דיג!

הר"ר שמחה: מורא'דיג שבמורא'דיג שבמורא'דיג...

יש לנו רבי נתן כזה, שאם רק נידבק בו, יהיה לנו חיים אחרים לגמרי לגמרי, בכל פרט ופרט.

אגב; ביום הפורים, י"ד באדר, הוא היארצייט של רבי יצחק בן מוהרנ"ת, אשר נטמן בבית החיים שבעיה"ק צפת בסמוך ממש לציון הבית יוסף [בהשגחה פרטית מן השמים ע"י מעשה שהיה, כידוע] ואמרו על כך גדולי צפת שלא לחינם זכה לכך, שהרי אביו הוא היחיד שחיבר ספר חסידות על סדר השולחן ערוך...

רבי נתן הפך את כל השולחן ערוך כולו למדורת אש של חסידות ועבודת השם!

ר' מנחם: אם כבר דיברת על המילי דשטותא של פורים, אולי תאמר לי משהו על המגילה, או כפי שקראת לה: 'הקמיע'...

הר"ר שמחה: איי, ר' מנחם, יש כל כך הרבה מה לומר עד שאיני יודע במה לבחור...

אך מאחר שדיברנו על לימוד ליקוטי הלכות, אומר לך דבר חידוש - תשמע טוב:

קריאת המגילה מסוגלת מאד שנתחיל ללמוד מחדש ליקוטי הלכות!

ר' מנחם: מה הפשט?

הר"ר שמחה: מוהרנ"ת מאריך על כך בהלכות תענית הלכה ד', שאצל הנס של פורים אנו רואים דבר-פלא שעל ידי הנס התחדש ספר חדש בתורה, ועל ידי קריאת ספר חדש זה אנו ממשיכים על עצמנו הארת כל הספרים שמחדשים הצדיקים שבכל דור! והרי לך מעט מלשוננו:

"וזהו בחינת תוקף הנס של פורים, שזכו על ידי גודל הנס שיתחדש ספר קדוש כזה, שהיא המגילה הקדושה שקורין רבים ומברכין עליה תחילה וסוף, שמיום מתן תורה לא נתחדש ספר כזה שיקראו בו בציבור בברכה תחילה וסוף. ועל ידי שנתחדש ספר כזה שמגלה ומפרסם אלקותו יתברך בעולם, על ידי זה אנו ממשיכין עליו בכל דור ודור קדושת הספרים האמתיים של גדולי הצדיקים האמתיים, שמחדשים ספרים נפלאים בכל דור ודור."

יש לנו רבי נתן כזה, שאם רק נידבק בו, יהיה לנו חיים אחרים לגמרי לגמרי, בכל פרט ופרט... רבי נתן הפך את כל השולחן ערוך כולו למדורת אש של חסידות ועבודת השם!

ר' מנחם: עוד מעט תגיד לי שגם משלוח מנות ומתנות לאביונים קשור ללימוד ליקוטי הלכות...
הר"ר שמחה: נכון!

וכשאכן מתחילים ללמוד ליקוטי הלכות, נמתקים כל הדינים, ומתקיים "עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו"... (עיין שם באריכות)

ר' מנחם: עוד מעט תגיד לי שגם משלוח מנות ומתנות לאביונים קשור ללימוד ליקוטי הלכות...
הר"ר שמחה: נכון!

המצוות של 'משלוח מנות ומתנות לאביונים', הם סוד הארת הצדיק שמאיר בפורים לכל הנשמות; ה"איש" שהוא הצדיק, מאיר ל"רעהו" שהוא האדם הנמצא במדרגה נמוכה ממנו. והוא אף מאיר לאביונים" ממש ונותן להם "מתנות".

וכפי שכותב מוהרנ"ת בהלכות כבור בהמה טהורה הלכה ד' סעיף כ"ב, והרי לך מעט מלשוננו:

"וזה בחינת 'משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים'. ומובן בכוונת 'איש' הוא בחינה גבוהה ו'רעהו' הוא בחינה נמוכה מאד ממנו. אך כשיווד הבחינה גבוהה שנקראת 'איש' למדרגה התחתונה אזי נקרא גם הבחינה ומדרגה תחתונה 'רעהו' של האיש שהוא הבחינה הגבוהה, שזהו

בחינת 'שלף איש נעלו ונתן לרעהו', עיין שם. היינו שבפורים נמשך הארה נפלאה וחסד נפלא מאד עד שכל המדרגות הגבוהות מאירין במדרגות הנמוכות מאד, כאילו הם שווין בבחינת 'איש ורעהו'.

שזהו בחינת 'וישאלו איש לרעהו לשלום' הנאמר במשה ויתרו, ואמרו רבותינו ז"ל: 'מי הקרוי איש, זה משה'. וכמה היו רחוקים זה מזה?! משה קיבל התורה מפי הגבורה, ויתרו נתגייר ממקום רחוק וטמא מאד, כי לא הניח עבודה זרה שלא עבדה. בפרט בעת שבא למשה, שעדיין לא נתגייר רק שרצה להתגייר. ואף על פי כן קוראם 'איש ורעהו'. כי כך דרכו של הצדיק הגבוה מאד, שהוא בחינת משה, שהוא מוריד את עצמו ומקרב את עצמו כל כך למי שיש לו איזה רצון להתקרב אל האמת, הוא מקרב את עצמו אליו כל כך כאילו היה חברו ממש, כאילו הם איש ורעהו. וזה סוד משלוח מנות 'איש לרעהו'!" (עיין באריכות).

ובמילים פשוטות:

כשאנו מקיימים מצות "משלוח מנות איש לרעהו", אנו מעוררים למעלה שהצדיק הגדול, שנקרא 'איש', יתחבר אלינו כאילו הוא החבר והרע שלנו ממש!

וכן 'מתנות לאביונים', הוא סוד הארת הצדיק לנשמות הרחוקות ביותר, וכלשון מוהרנ"ת שם בהמשך:

"וזה בחינת 'ומתנות לאביונים', וכל הפושט יד ליטול ונתנין לו ואין חזקתו כלל. היינו, כי יש בחינת שהם נמוכין כל כך כל כך, שאפילו בפורים אי אפשר לקרותם בשם 'רעהו' מעוצם ריחוקם וירידתם ביותר מאד מאד; גם עליהם צריכין לרחם ולהשפיע עליהם היראה עילאה, בבחינת 'ומתנות לאביונים'. שאז 'כל הפושט יד ליטול ונתנין', כל מי שרוצה לקבל יראה מאירין עליו מהארת פורים שהוא הארת היראה עילאה מאד, שמאירה בריח טוב ונפלא לכל המדרגות הנמוכות מאד מאד" (עיין באריכות).

ובמילים פשוטות:

כשאנו מקיימים מצות "מתנות לאביונים", אנו מעוררים למעלה שהצדיק ירד ויאיר גם לנשמות הרחוקות מאד מאד.

ולעניינינו:

בפורים מתחיל להאיר האור של רבינו וספריו הקדושים בעולם; דער 'ליקוטי הלכות' הייבט אן צו שיינען!

וכשה'ליקוטי הלכות' מאיר, מתחילים כל החיים להאיר, והמן-עמלק כבר לא מוצא לו מקום להכניס את הקרירות שלו...

אין ברסלב ברענט א פייער, פלאקער מיר אן מיין הארץ!

נהמת

תפילה על כל מצוות הפורים

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ כָּכֵל דוֹר וָדוֹר וְכָכֵל שְׁנָה וְשְׁנָה, שֶׁנִּזְכָּר לְשִׁמּוֹחַ מָאֵד מָאֵד בְּיָמֵי הַפּוֹרִים בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה וְחֵדוּת רַבָּה וְעִצּוּמָה. וְנִזְכָּר לְקַיֵּם מִצְוֹת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה בְּקִדְשָׁה וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעִצּוּמָה. וְנִזְכָּר לְהַתְּבַנֵּן גְּדֹלַת עַצְמוֹ הַגָּס הַנֶּפֶלָא וְהַיְשׁוּעָה הַנּוֹרָאָה וְהַעֲצוּמָה הַזֹּאת, וּלְפָרְסוּמֵי נֶסָא בְּפִנְיֵי כָּל עַם וְעָדָה, וְנִזְכָּר לְקַיֵּם מִצְוֹת מִשְׁלּוֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וּמִתְּנוּת לְאַבְיוֹנִים, וּמִצְוֹת סְעוּדַת פּוֹרִים בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעִצּוּמָה.

לב האסיה

מספר הקדוש ליקושי הלכות

יְהִי בִימֵי אַחְשָׁרוֹשׁ הָאֶחְשָׁרוֹשׁ הַמַּלְךְ מְהֵדוּ וְעַד כֹּשׁ שְׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה (א, א)

ויהי בימי – אמרו חז"ל שבכל מקום שנאמר "ויהי בימוי" אינו אלא צער וצרה. והנה, בפסוק זה אכן מבואר מזהיך באים כל הצרות והיגונות, וכדלהלן:

אחשורוש הוא אחשורוש – הוא רמז למלכות הרשעה שעיקרה גיאות והתנשאות, וכמו שרמזו חז"ל בשמו "אחיו של ראש וכן גילו של ראש". שכל הקרובים למלכות דסטרטא אחרא מרימים ראש במידת הגאווה, וכן אצל עמלק כתוב "ראשית גויים עמלק".

וגאווה זו מתגברת הן על הגדולים והן על הקטנים: המולך מהודו – מהגדולים ביותר שהם בבחינת 'הוד' והדר. ועד כוש – עד הקטנים ביותר שמכוערים ל'כושי'. וכנראה בחוש שגם על השפלים ונבזים מתגברת הגאווה לפי עניינם. **שבע ועשרים ומאה מדינה** – שההתנשאות שולטת בכל המדריגות קטנים בינונים וגדולים.

ודבר זה הוא הגורם לכל הצער והצרה, היגון והאנחה של האדם!

(ערה ה' טו)

רותחת שהיא פסולת האכילה, כיון שאצלו האכילה אינו לתיקון ובירור, וכל מה שנעשה מהאכילה שלו הוא הפסולת והמותרות.

והנה, על המן אמרו חז"ל שהוא בחינת חטא עין הדעת שנאמר בו "המן העץ", והיה כופר גדול בחכמים. ולכן קראה אסתר שיבוא בשעת האכילה דקדושה שלה, להכניעו.

ואכן אחר כך 'דחה אל ביתו אבל וחפוי ראש', בזה שהשליכה עליו בתו פסולת האכילה, כי בזה נידון ובוזה הייתה מפלתו... (תענית ד' טה)

וַיְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ (ט, כב)

המאכלים של פורים קדושים כל כך, עד שנקראים 'מנות', דוגמת המן' שהיה מאכל מלאכים בלי שום פסולת, ולא היה להסטרטא אחרא שום אחיזה בזה. ועל כן היה מכוסה מלמטה ומלמעלה כמנוח בקופסא, וכמו שכתב בשולחן ערוך לכסות החלות בשבת זכר למן, כי המן היה כולו קודש ואלוקות.

ועל כן אמרו חז"ל שהמן יורד מ'שחקים', לרמז ששם השחק והשמחה, כי אין להסטרטא אחרא חלק ואחיזה בזה.

ועל כן נוהגים ישראל מדור דור לכסות במפה את מ'משלוח מנות' ששולחים בפורים, כמו הלחם משנה של שבת, כי גם המשלוח מנות הוא בבחינת 'מן', שאין להסטרטא אחרא שום אחיזה בהם.

(פורים ג' ה)

תעיה זגה

מענה לשאלות בעבודת ה' ע"י ה"איש בער אשר לא ידע"

ליי נישט קיין אויגער חנק!!!!

לפרוש מן הציבור ולהתחיל עם כל החכמות הללו של 'חיפוש וצמאון' (שזה עוד יכול להסתיים אני לא יודע היכן רח"ל חס ושלום, בלי נדר) זה פשוט נובע מרצון לפרוץ ולבעוט במסגרת שהם נמצאים.

ומה אומר לך? על זה אמרו "חכם עדיף מנביא"... ולך תדע אם כל הבעלי תשובה, אם הרצון שלהם לחזור בתשובה אינו נובע מהמקור הזה, שרוצים לבעוט במסגרת שלהם, רח"ל.

ודע לך שהכלל לחיות חיים נכונים זה: לא לחרוג, ולא להיות יותר חכם מכולם. כשהולכים עם כולם לעולם לא נכשלים, והבן של הכלל הזה אפשר לומר "הכלל והעיקר שהכל תלוי בו!"

ובפרט כפי מה שידוע בספר"ק (ולא אצייץ לך מקור עכשיו. כי הדבר מלא וגדוש בספרים לרוב) שכל אדם, באיזה מסגרת שנולד, שם שורש נשמתי. וממילא פשוט לכל בר דעת שכל נטיה אפילו מועטת בזה, זה ממש בגדר "קיצוץ בנטיעות". ובכן אני שואל אותך: וכי חפץ אתה להינתק ממקור מחצבתך?! וכי אין לך קצת רחמנות אמיתית עליך?!

ואל תאמר שיש לי נגיעות בענין זה, כי עשיתי חשבון הנפש, וממש ראיתי שגם בלי נגיעות הייתי אומר לך ככל החזיון הזה!

ועוד: וכי מה אתה חושב? אני לא הייתי אברך כמורך? וכי הייתי מטומטם?! התחשוד בי שלא הייתי מבקש ומחפש כמורך? אלא מאי, ברבות הימים והזמן, פשוט ראיתי שאין קץ לדברי רוח, ובמקום להעביר את הזמן באפס מעש, ולחיות ב"עולם התורה", צריך להיות א' תכליתית יגיעה איד', לערנען און דאווענען ולעשות מה שצריך, ותו לא מיד.

ואסיים בשלום, והנני מכוון עליך בכל יום בברכת "אתה חונן" [המערכת: והמתפלל על חבירו הוא וענה תחילה... אמן ואמן].

ולחקור, בחקירות מזרות כאלה, (ואגב ידוע לך שדרכנו לא היה בחקירות כלל).

ואומר לך תוכחה מגולה מאהבה מסותרת: הנה יודע אני בדיוק מהיכן התחילו לצוץ החלומות והדמיונות הללו בראשך, והוא, כי לאחרונה שמתה לב שאינך משתתף באירועים וה'מעמדים' שמתקיימים רצוא ושוב בקהילתנו הק'. (ואגב, דע לך שאתה בעצמך הוא המפסיד, הרי לא ניתן לתאר ולשער המעמד הגדול לתפארת קהילתנו הק' שהיה לאחרונה, איי ס'גיועון א געפאקטער עולם, דער עולם האט געהאפקעט, ס'האט ממש ממש גענעצט און געבאמבעט, ממש א קידוש ה'! וידוע מה שאחז"ל על המעוות שלא יוכל לתקון).

והאמן לי שדבר זה הוא בעורך! כי הלוא תבין, שאם לא היית 'אויבער חכם' ומקיים "אל תפרוש מן הציבור" ב'תמימות ובפשיטות' כמו כולם, לא היה לך פנאי לחשוב כל המחשבות הטורדניות הללו, כי היית מתהלך מ'מעמד היסוד' ל'כינוס היובל', ומשם למעמד 'והרם קרננו', ומשם ל'מעמד תפארת עוזנו' שהיה זה לאחרונה, וחוזר חלילה. באחריות אני אומר לך: אילו היית עושה כן, לא הייתי מגיע לכל זה. והיה לך ישוב הדעת, ולא היית מגיע לטורדת הדעת כזאת. והגע עצמך: באופן כזה מתי היה לך זמן ככלל לחשוב על עצמך?

ואני מוכרח להגיד לך את כל האמת, ואשיחה לפניך את מר לבבי: אני ממש לא מבין אותך, וכי אינך יודע ערך עצמך?! הלוא תדע שכשנאבך 'תכשיט' כמון מתחיל לעשות 'חכמות' כאלו, זה ממש בגדר לך "היכי דמי חילול ה'..."

ובי יותר, שמעתי מאיזה יהודי, "חכם מופלג" ממש, אשר הייתי מגדיר אותו "חכימא דיחודא" (וכן באמת הרבה מגדירים אותו) שהוא היה אומר יסוד נכון מאד, ולדעתי אם תבחון את עצמך בישוב הדעת אמיתית, תגיע גם אתה להכרה זו, והיא: כל אלה ה'מחפשים' וה'מבקשים' ל'מיניהם' שצצים מידי תקופה כציצים ופרחים, הנקודה שמגיעה אותם להתחיל

מושגים המתבערים במאמר (ע"י ה"איש בער אשר לא ידע"): "אל תדברו גבוהה גבוהה" - חקירות - "חלומות ומימונות" - "קידוש ה' - מעוות לא יוכל לתקון - אל תפרוש מן הציבור - תמימות ופשיטות - ישוב הדעת - טורדת הדעת - "חכמות" - חילול ה' - "חכם מופלג" - "חכימא דיחודא" - חכם עדיף מנביא - "הכלל והעיקר שהכל תלוי בו" - "עולם התורה" - "קיצוץ בנטיעות" - רחמנות אמיתית - חשבון הנפש

שאלה:

ברוך ה' בסדר היום הנני זוכה לשבת באהלה של תורה, והנני משתדל ללמוד בהתמדה, ולהשקיע בעבודת התפילה, אך דע קא אני מרגיש בתוכי איזה חלל, איזה חסרון, איזה צמאון, איזה משהו שאני בעצמי לא יודע איך להגדיר זאת. "עפעס פעלט". איני מרגיש חיות בעבודת ה', וכל ה"אידישקייט" שלי קצת בתרדמה וקטנות המוחין, ואני מרגיש שאני מחפש את השי"ת ואינני יודע איך למצוא, ואני ממש נבוך ואינני יודע מה לעשות, אשמח מאד לקבל הדרכה שתעלני למסילה העולה בית ק-ל?

תשובה: [התשובה בסגנון 'זנהפוך הוא' לכבוד פורים...]

דע לך ידידי, לא אכחיש שלאחרונה שמתה לב למה שקורה אתך, ואכן ראיתי עליך שמשוהו לא טוב לך. והנה עכשיו שאתה מתחיל עם לשונות גבוהים כאלה של 'חיפוש וצמאון', ושאין יודע מה לעשות - אני ממש מתפלא עליך: איזה "רוח" נפל עליך? ואתה עוד לוקח איזה הרגשים של מה-בכך ומלביש אותם עם לשונות מכובדים כאלה, ומובן מאליו שאתה עוד תכתיר את עצמך בתואר של "מבקש"... וממש על זה נאמר "אל תדברו גבוהה גבוהה"!

איני מבין כלל את השאלה ששאלת "אינני יודע מה לעשות" - הלוא צריך לעשות מה שצריך, ומה מקום יש כאן לחתור

היה שמח ורוקד

ברוסלאנד דאז לא היה אפשרי לשמור על יהדות-פשוט בפרהסיה, ובוודאי שלא להתפרנס בכבוד, או אפילו בצמצום, תוך כדי שמירת שבת קודש.

ר' חיים בנימין בראד ז"ל שהיה ברסלב'ער חסיד נלהב, קיים דברי רבינו הקדוש 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד' בכל עת ומצב. בהיותו מחפש אחר עבודה כל שהיא לפתח את בני ביתו, פיטרוהו בסוף השבוע, עקב היותו מתעקש לבלי לעבוד בשבת.

בראותו את המצב העגום, החליט לעקור עם כל משפחתו אל עיר מוסקבה הבירה, בתקווה כי שם ימצא איזה הכנסה שלא על חשבון שבת קדשנו.

בהגיעו העירה, היה זה בבוקר יום השישי, התחיל ר' חיים בנימין לשוטט בשווקים וברחובות המרכזיים, אולי יקרה ה' לפניו את אשר הוא מחפש ומבקש.

אבל ברוסלאנד דאז, דבר כזה עורר חשד אצל השוטרים, שקשרוהו ואסרוהו באזיקים, והובילוהו לכלא הנורא והאימתני שבו שרויים כל אלה שמנתכלים למשטר הקומוניסטי ההדוק.

למחרת, ביום השבת קודש הובהל לחקירה, לקראת סוף החקירה שעמדה להסתיים בטוב, התבקש לחתום, אך אז ענה ואמר כי בשבת קודש איננו חותם בשום אופן. חרה אפו של החוקר, באומרו: שמירת דת בין כותלי הכלא הקומוניסטי? והחזירו לתאו ליום נוסף.

בשובו לתא הכלא, החל ר' חיים בנימין לרקוד ולעלוז בשמחה עילאה, באמרו בלב: "אתמול ישבתי בכלא למרק עוונותיי, והרי טוב יותר היה אילו לא חטאתי כלל. אבל עכשיו, אשרי לי שנתפסתי על היותי רוצה לשמור את השבת..."

לשאלת הסוהר התמה ומתפלא, לשמחה מה זו עושה? ענה ר' חיים בנימין, וסיפר את סיפורו, כשהוא מסיים: "בשביל מה ולמה הגעתי הנה למוסקבה הבירה? לחפש פרנסה! וכל זה למה? כדי שיהיה לי לשלם עבור קורת גג, ולחם ומים! כאן יש לי את כל זה, בחנם, וללא שום עבודה!"

כשביקש הסוהר להוציאו משם, ענה ואמר: "בערב, כשייראו שלשה כוכבים אסכים לצאת, ואז אמשך לרקוד בחוץ עם הירח..."

במוצאי שבת שוחרר ר' חיים בנימין, ומאת ה' זכה ומצא עבודת שמירה באחד מביניני המנהל הממשלתי במוסקבה, שאינה דורשת שום מלאכת חילול שבת, אלא עליו להיות ער ושומר מידי לילה בשעות האחרונות של הלילה. מה טוב יותר מזה לברסלב'ער חסיד?

לאט לאט הלכו ובאו והצטרפו עוד כמה יהודים וחסידים, שבאו לחדרו בכל לילה לעסוק עמו בחבורה בתורה ועבודה, עד שנעשה מעין בית מדרש נסתר ו'כולל חצות' מוצנע בתוך בנייני המשטר הרוסי...

לימים, כשסיפר את כל זה לחתנו, המגיד הידוע ר' יעקב גלינסקי ז"ל, הוסיף ואמר לו שעיקר הכח שלו לעמוד בכל זה היתה התורה 'אזמרה' הידועה, בה מלמדנו רבינו לשמוח בנקודות טובות ובשמחת יהדותנו, וכן התורה הנפלאה 'בצר הרחבת לי' שבה מלמדנו רבינו ז"ל למצוא הרחבות בתוך הצער והצרה...

וכפי שכבר כותב מוהר"ת במכתבו: "וכבר נחקר אצלי שעיני החיות על ידי 'אזמרה לאלקי בעודי' בענין עבודת ה', ובענין עסקי העולם וטירת הפרנסה והיסורים והחמא ליצולן, על ידי 'בצר הרחבת לי'. וזכור היטב דברים אלו, כי כבר דיברנו הרבה בכל זה, ואף על פי כן אסור שיהיו ישנים אצלנו, כי הם חיינו!"

רבי חיים בנימין בראד

נולד בפולין לאביו ר' יחזקאל. בהיותו ילד בן ארבע התייתם מאביו, ובהגיעו לגיל שמונה עשרה מצא כמה דפים קרועים מספרי רבינו, הדברים משכו את לבו והוא התחבר לחסיד ברסלב שהתגוררו בעירו. מסר נפשו להגיע מפולין לאומאן וזכה כמה פעמים להשתטח על ציון רבינו.

בשנת תשכ"ב זכה לעלות לארץ הקודש. בבואו, השתטח על הארץ ונישקוה, ולאחר מכן יצא בריקוד נלהב.

נסתלק בכ"א סלו תשל"א.

חולדות חייו הקדושים של
אבן עזרה מוהר"ת ז"ע
ע"פ ספר 'מאמרים בארומת פניו זמית נדי'
פרקי

איך ברסלב ברענט א פייער

זעקות מוהר"ת על שפת נהר הבוג

מוהר"ת העיד בעצמו, כי כל מה שזכה לדעת מרבינו, היה על ידי לילות השבת הנוראים במחיצתו, אשר אז שרו על פניו קדושה ויראה עצומים, וכל מי שהיה מביט על פניו הקדושות, היו נופלים עליו ובושה גדולים מהשם יתברך.

ברצותו להעביר מקצת ממה שראה והרגיש אצלו, כתב בערגה וברעדה:

"ועיניו היו מאירות כשמש וכירח ממש, בפרט בשבת-קודש היו עיניו מאירות מאוד מאוד, ופניו היו מאירות ומאדימות מאוד בשבת-קודש. ומי שלא ראה עוצם קדושתו ורשפי שלהבת דביקותו בשבת-קודש, וסדר הקידוש שלו בליל שבת עם סדר השולחן, והניגון שהיה מזמר 'אתקיני סעודתא', 'אזמר בשבחין', ואיך שהיה מזמר שאר הזמירות: 'כל מקדש', 'מנוחה ושמחה', ו'אשת חיל', ו'מעין עולם הבא'; ומי שלא ראה זאת - לא ראה טוב מעולם! וכל מי שעמד אז באותו מעמד היה מעיד שלא יהיה נראה כזאת עד שיבוא משיח צדקנו. ואילו כל הימים דיו וכו' אי אפשר לבאר אפס קצה ועוצם היופי והקדושה הנוראה והיראה העצומה, ועריבות נעימות דביקות הנפלא שהיה אז בענווה באמת, אשר לא נראה כזאת בעולם. וכל זה לפי תפיסת דעתנו, מלבד סתרי נסתרות שהיה לו בזה.

"קודם הקידוש היה נוטל הכוס בידו, והיה עומד זמן רב עם הכוס בידו לפני השולחן בשתיקה, ולא היו שומעין ממנו כי אם קצת קול השתוקקות. ועלה אז למקום שעלה. אחר כך, אחר שהיה הרבה מאוד, פתח פיו בנעימות נפלא: 'יום השישי' - - -" (שיחות הר"ן קסט)

ליד הנהר

סעודת ליל-שבת קודש במחיצת רבינו, נסתיימה. החסידים פונים לאכסניוניהם כדי לישון. אך רבי נתן אינו יכול ללכת לישון, לבו בוער בקרבו ורגליו מוליכות אותו אל מחוץ לעיר, היכן שעובר נהר ה'בוג'. הוא נעמד על גבעה המשקיפה על פני הנהר הנתון באפלת הליל, כולו אחוז רשפי שלהבת קודש. הנה כי כן, ראה ה' בעניו ובחיפושיו אחר הצדיק שיטעימו טעם התקרבות אמיתית לה', והביא אותו אל שולחנו הטהור של רבינו. הלילה זכה בפעם הראשונה לטעום את אותו אור, שנפשו כה ייחלה והשתוקקה אליו. בהתרגשותו העצומה, החל רבי נתן זועק מקירות ליבו:

"ריבונו של עולם! אין ברסלב ברענט א פייער, פייער דאס פייער מיר אין הארץ אריין" = "ברסלב בוערת אש, הבער אותה בליבי!!!" - - -

שוב ושוב חזר זועק והתחנן, בלב נשפך כמים, בנפש הומה מתחננים ובכי, ללא יכולת להירגע. במשך כל הלילה הדהדו זעקותיו ובכיותיו על גדות ה'בוג'. רק עם עלות שחר, חזר העירה ופנה להתפלל שחרית, כשהתפילה משתפכת מפיו בהתלהבות עצומה.

ה' שמע לקול תפילתו, האש הקדושה של רבינו בערה בלבו כל ימי חייו והבעירה את כל סביבותיו. לימים, יחרוט התלמיד הנאמן לזיכרון:

"בשנת תקס"ב, בחודש אלול, זכיתי להתקרב לאדוננו מורנו ורבינו הקדוש והנורא, הרב האמת מורנו רבי נחמן זכר צדיק וקדוש לברכה והוא אחז בידי וקרבני ברחמי המרובים, ונשא אותי כאשר יישא האומן את היונק" (ימי מוהר"ת א', ב)

תורה ראשונה חפי הרבי

באותה שבת, זכה רבי נתן לשמוע את התורה הראשונה מפי רבינו. הנסיבות לאמירתה היו לאחר שלפני שבת, הגיעו לרבינו שני חסידים חשובים נממירוב, הם סעדו אצל רבינו ושוחחו עמו ותוך כדי השיחה החלו מתלוצצים על אחד מבני עירם הנוהג למחוא כפיים הרבה בשעת תפילתו. גער בהם הרבי ואמר: "וכי אתם יודעים מהי מחיאת כפיים בתפילה, עם כל העניינים שבה, שאתם מתלוצצים ממנו?"

לאחר מכן, בשולחנו הטהור, אמר רבינו תורה על הפסוק הראשון של פרשת השבוע 'ניצבים', בה ביאר שעל ידי מחיאת כפיים בעת התפילה, האדם מטוהר את אוויר ארץ העמים, את המחשבות הזרות, וממשיך על עצמו אוויר קדוש של ארץ ישראל.

מיד בצאת השבת, נטל רבי נתן קולמוס ודיו וכתב את אשר שמע מרבינו, על הגיליון (התורה מובאת בסימן מ"ד בליקוטי מוהר"ן).

כבשנו את העיר ברסלב במחאת-כף וריקודים!

וכה אמר רבינו: "כבשנו את העיר ברסלב במחאת-כף וריקודים!". כי אכן, באותה שבת אמר תורה על מחיאת-כפיים בתפילה, ולאחר מכן, בחורף, אמר את התורה 'ואלה המשפטים' (בליקוטי מוהר"ן י'), שבה גילה שעל ידי הריקודים ומחיאת כפיים, ממתיקים את הדינים.

ביום ראשון, ערב ראש-השנה, חשבו בני ביתו של רבי נתן שהיום יחזור, מכיון שנמירוב וברסלב קרובות זו לזו. אך רבי נתן, שנפשו כבר דבקה ברבינו, לא יכל אפילו להעלות על דעתו את האפשרות, לא להימצא אצלו בראש-השנה.

בערב ראש-השנה התקיים יריד בברסלב. אביו של רבי נתן, שדעתו לא היתה נוחה עם דרכו של בנו, ביקש ממכה מתושבי נמירוב שהתכוונו לנסוע לברסלב, שבמידה ויראו את בנו, יזכירו לו לשוב אל משפחתו לימים הנוראים. אנשי נמירוב אכן פגשו בו ושאלו אותו אם ככוונתו לחזור היום לעירו. ענה להם רבי נתן: "היריד שלי עוד לא הסתיים..."

כשראה רבי נפתלי הירץ שבנו איווה את ברסלב למושב לו, הבין שהנהגתו של אדמו"ר זה הוטבה בעיניו יותר משל שאר הצדיקים שאצלם היה קודם לכן. הוא אמנם נמנה על המתנגדים לדרך החסידות, אך הכיר את בנו היטב וידע כי הוא למדן מופלג בנגלה ובנסתר ומחונן בשכל ישר. "אין ספק" הררה בלבו, "כי בני אינו מטעה את עצמו אפילו בחסידות שלו, ויודע להבחין בצדיק אשר דרכו מתאימה עבורו" (טובות וזכרונות, ה').

